

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра культурології та інформаційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри культурології
та інформаційної діяльності

Ю.С. Сабадаш

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НДПІ 1.2.23. Прикладна культурологія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Культурологія

Спеціальність 034 «Культурологія»
(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація «Культурно-дозвілєва діяльність»
(назва спеціалізації)

Факультет історичний факультет
(назва факультету)

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Прикладна культурологія» для студентів спеціальності 034 «Культурологія», ОС «Бакалавр», денної та заочної форм навчання.

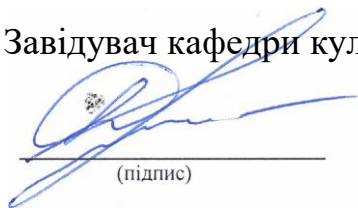
Розробник:

Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор, завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2020 року

Завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності

(підпис)

Сабадаш Ю.С.
(прізвище та ініціали)

© Ю.С.Сабадаш 2020 рік
© МДУ, 2020 рік.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS: 4 Денне відділення – 4 Заочне відділення – 4	02 Гуманітарні науки 034 Культурологія ОС Бакалавр Спеціалізація «Культурно-дозвіллева діяльність»	Нормативна	
Модулів – 2 Змістових модулів – Загальна кількість годин: 120/150 денна -120 заочна - 150		Рік підготовки	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
		16 год.	10 год.
		Семінарські	
		16 год.	6 год.
		Практичні	
		8 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		78 год	128 год.
		Індивідуальні завдання:	
		2 год	2 год.
Вид контролю			
Екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/40%

для заочної форми навчання – 60/40%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – вивчення технологій культури, її інститутів, які направлені на керування культурницькими процесами та їх прогнозування, а також набуття студентами навичок аналізу гуманітарної емпірики та виведення з емпіричного матеріалу висновків щодо цілісності культури.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечити орієнтацію в окремих галузях культури, потрібну для розвитку міждисциплінарних контактів у сучасних гуманітарних дослідженнях; розвивати і обґрунтовувати особисту позицію по відношенню до проблем взаємодії культури і людини, виховувати толерантне ставлення до інших культур, вміти бачити гуманістичні аспекти міжкультурної комунікації; формувати соціокультурну компетентність студентів; встановлення зв'язків між окремими сферами культурного життя і можливими наслідками їх трансформації.

Навчальна дисципліна «Прикладна культурологія» входить до компоненту дисциплін предметної підготовки, призначених для студентів, що навчаються на спеціальності «Культурологія».

«Прикладна культурологія» вивчається на IV курсі і тісно пов'язана з навчальними дисциплінами культурологічного і історичного циклів, а також навчальними дисциплінами «Соціокультурна діяльність», «Музезнавство», «Екскурсіознавство», «Збереження історико-культурних пам'яток України», «Історія світової культури», «Організація представницьких заходів» та ін.

Опанування курсом прикладної культурології сприятиме набуттю студентами **знань** стосовно управління закладами культури, соціокультурного проектування, соціокультурних аспектів освіти, культурно-освітньої та дозвілдової роботи, музезнавства, інформаційно-бібліотечної та архівної справи тощо.

Оволодіння зазначеними знаннями передбачає вироблення **умінь** та навичок, зокрема, у галузях практичної музейної та інформаційно-бібліотечної діяльності, архівознавства. Реалізовувати соціокультурні та художньо-творчі програми.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I. ПРИКЛАДНА КУЛЬТУРОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ НАУКОВОГО ЗНАННЯ І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Тема 1. Предмет та завдання прикладної культурології.

Прикладна культурологія як сфера застосування культурологічних концепцій до аналізу конкретної гуманітарної проблематики. Культурогенез, глоттогенез (становлення мови) та антропогенез: природно перетворювальна діяльність й пристосування до неї людини: здобутки прогресу та ризик дегенеративних процесів в штучному середовищі. Творення культури неодмінний атрибут людини та обставина її формування. Штучне середовище супутник культурогенезу та антропогенезу. Техносфера та екологічна проблематика. Поняття артефакту – витвору людини – як основного елементу матеріальної культури. Техніка (знаряддя) як феномен культури. Класифікація основних різновидів артефактів (нерухомі споруди, предмети вжитку, предмети живлення та вбрання і та ін.) Наука, мистецтво, релігія та фольклор – основні галузі духовної культури. Проблема їх спеціалізації. Синкретична культура та професіоналізація культуротворчої діяльності. Проблема реінтеграції спеціалізованих галузей культуротворення та міжпредметного синтезу.

Тема 2. Методи дослідження культури.

Дескриптивні (описові) методи. Констатація факту як вихідна ланка характеристики культури. Прийоми опису культурологічних фактів, збирання матеріалу. Джерелознавча база культурології, прийоми збирання та обробки першоджерел. Джерелознавчі методи критики документів (екзегетика та герменевтика).

Компаративні (порівняльні) методи. Порівняння на елементарному та на структурному рівнях (міграціонізм, міфологічна школа, порівняльно-історичний метод). Необхідність врахування цілісного контексту феноменів культури. Феноменологічні методи (концепції «історії без імен» та «безподієвої історії»). Психодіагностика в культурології. Психоаналітичні методи інтерпретації феноменів культури. Психодинаміка культурологічних процесів, рушійні механізми творчості та закономірності сприйняття. Культурогенез як навчальний та пізнавальний процес, його психологічні мотиви. Психодіагностичне тестування культури (визначення її здорового та патологічного стану).

Статистичні методи в культурології. Проблема виміру феноменів культури та кількісних методів у їх дослідженні. Застосування біометричних, психометричних, соціометричних моделей для дослідження культури. Конструювання шкал для виміру явищ культури, використання біометричних, психометричних, соціометричних моделей. Поняття об'єктивного простору (ознаки досліджуваних предметів), варіації, кореляції, дисперсії, групування об'єктів та класифікації атрибутів; основні таксономічні завдання в дослідженнях культури (проблеми класифікації).

Тема 3. Диференціація галузей культури.

Поняття міжгалузевого бар'єру в культурі. Формування дистанції між окремими сферами культуротворчої діяльності. Відособлення науково-мистецької надбудови від фольклору та релігії. Мова як інтеграційний механізм культури. Вербальні фактори єдності культури.

Мовні родини Євразії в біфуркації «Схід-Захід»: ієрогліфічний та абетковий принципи писемності. Локалізація мовленевих функцій в архітектурі мозку. Особливості засвоєння мови в дитячому віці як необхідного етапу онтогенезу особи. Діалекти та койне, формування літературної національної мови. Проблема галузевої атрибуції явищ культури: сакральне та артистичне в культовому мистецтві. Проблема диференціації жанрів у фольклорі та

спеціалізації видів діяльності в синкретичній культурі. Проблема співвідношення знання та вірування, витоків та обґрунтування знання.

Відособлення художньої культури та її внутрішня диференціація. Проблема співвідношення естетичного та художнього (артистичного). Пластичне та графічне, вербальне та музичне в художній культурі. Іконічні образи як антипод вербальних. Протиставлення музики та пластики на основі інтенціональності та об'єктивованості.

Музика як предмет інтенції поза її об'єктивацією. Темпоральність та віртуальність музичного мистецтва. Історичні спроби ієрархії видів мистецтва. Структура наукової теорії: принципи, гіпотези, аргументація. Метод як результат узагальнення теорії та її практичного застосування. Співвідношення теорії, практики та методики в плануванні дослідницької роботи.

Модуль II. МУЗЕЙНА СПРАВА ЯК ГАЛУЗЬ НАУКОВОГО ЗНАННЯ

Тема 4. Меморіальні, історико-краєзнавчі, художні, етнографічні музеї як типи музейних закладів.

Об'єкт, предмет, метод та структура теорії музейної справи. Меморіальний музей як меморіальний історико-культурний пам'ятник або система пам'яток, пов'язаних з видатною людиною, її життям та діяльністю. Структура меморіального музею та її складові. Специфіка, функції і завдання меморіальних музеїв. Меморіальний будинок та вимоги до нього. Специфіка побудови експозиції меморіальних музеїв. Використання комплексу нерухомих, рухомих і ландшафтних меморіальних пам'ятників. Методи побудови експозиції в меморіальних музеях. Створення експозиції-монографії: комплексу відомостей про життя людини, творчість, певний відрізок біографії. Створення специфічного меморіального середовища, яке розповідає про видатну людину. Аналіз видів меморіальних експозицій. Портрети, їх особливості. Стилiстичні відмінності меморіальних музеїв. Загальний аналіз мережі меморіальних музеїв України.

Класифікація музеїв історичного профілю. Специфіка, функції і завдання історико-краєзнавчих музеїв. Принципи наукового комплектування, обліку та зберігання колекції в історико-краєзнавчих музеях. Структура історико-краєзнавчих музеїв, її складові. Характерні особливості у побудові експозиційних відділів історико-краєзнавчих музеїв. Краєзнавчі музеї та їх відділи. Органічний зв'язок місцевої історії із загальнодержавною у відділах краєзнавчих музеїв. Основні тенденції розвитку історико-краєзнавчих музеїв України на сучасному етапі. Пріоритет краєзнавчих музеїв в системі музейних закладів.

Специфіка, функції та завдання художніх музеїв. Структура художнього музею та її складові. Витоки й початок історії художнього експонування. Критерії історичного аналізу експозиції художнього музею і його складові. Добір творів мистецтва. Організація доступу до них публіки. Створення предметно-просторового середовища експозиції. Реалізація художнього спілкування. Структурно-функціональні особливості музеїв художнього профілю. Художні музеї України – як складова національної художньої спадщини. Міжнародна діяльність художніх музеїв України: віхи історії.

Етнографічне музеєзнавство та його функціонування в системі пам'яткоохоронних установ. Структура етнографічного музею, її складові. Специфіка, функції та завдання етнографічних музеїв. Аналіз комплексу форм та методів роботи етнографічних музеїв по формуванню етнографічного колекційного фонду. Комплектування й експонування пам'яток в етнографічних музеях. Архітектурно-етнографічні комплекси під відкритим небом та їх специфічні риси. Характеристика діяльності музеїв просто неба у збереженні культурної спадщини.

Тема 5. Виникнення та основні етапи розвитку різних типів музею України.

Закономірності формування і функціонування музейної мережі. Аналіз специфіки розвитку музеєзнавства у системі пам'ятко-охоронних установ. Характеристика профільної

спрямованості музеїв як установ наукових, пам'ятко-охоронних та культурно-освітніх. Аналіз наукової вітчизняної і зарубіжної літератури з проблем теорії музейної справи.

Законодавство України про культуру. Закон України про музеї та музейну справу. Закон України про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей. Особливості класифікації музеїв у різних країнах світу. Формування музейної мережі і специфікація музейних осередків наприкінці XIX – на початку XX ст.

Тема 6. Мова архітектури та ландшафту як один з шляхів розкриття потенціалу музею.

Архітектурні особливості типів музейних закладів. Територіально-географічне розташування будівлі. Ландшафтні особливості профільного музею. Меморіальний простір – місце, освячене діяльністю видатної людини – як початковий етап у створенні меморіального музею. Розміщення музею у відповідному типі будинку й оптимізація умов для зберігання та експонування музейних предметів. Характеристика потенціалу будинка-музею і визначення його складових. Семантична, історико-культурологічна та естетична характеристики будинку.

Аналіз взаємозв'язку естетичної інформації певного типу будинку та його стилістичних особливостей. Характер і способи використання мови архітектури музейного будинку. Типи співвідношень у часі життя музейного будинку і видатної особи, якій присвячено меморіал. Синхронні, діахронні, поліфонічні часові співвідношення в меморіальних музеях України.

Модуль III. БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА: ВІХИ ІСТОРІЇ

Тема 7. Історія бібліотечної справи України як навчальна дисципліна.

Історія українського бібліотечного руху як складова частина української культури. Предмет та завдання навчального курсу «Історія бібліотечної справи», його значення у загальноосвітній та фаховій підготовці бібліотекарів, книгознавців, документознавців, архівістів. Джерельна база. Структура курсу. Форми і види аудиторної і самостійної роботи студентів, форми контролю знань.

Тема 8. Бібліотеки Київської Русі.

Роль читання та книгозбірень у давньоруській державі. Значення монастирів для розвитку писемності, книжкової справи, освіти. Основні типи книгозбірень та склад їх книжкових фондів. Вплив книжкової культури Київської Русі на слов'янську книжність.

Тема 9. Періодика бібліотечної справи в Україні.

Український бібліотечний рух у XIV-XVI ст. Початок книгодрукування у слов'ян та його вплив на бібліотечний рух українських земель. Характеристика основних типів бібліотек. Діяльність бібліотек Острозької академії (1576) і Львівського колегіуму (1590). Соціально-культурне значення бібліотек громадсько-політичних і національно-релігійних осередків-братств. Виникнення та розвиток бібліотек навчальних закладів: Києво-Могилянської колегії (1632), Львівського університету (1661) тощо. Приватні бібліотеки української інтелектуальної еліти: бібліотеки духовенства, гетьманів, козацької старшини та козаків. Український бібліотечний рух в умовах заборони книгодрукування українською мовою (1720р.). Діяльність бібліотеки Києво-Могилянської Академії та книгозбірень інших навчальних закладів. Соціально-культурне значення бібліотек монастирів. Утворення книгозбірень нових навчальних закладів університетського типу, інших установ. Виникнення губернських публічних (прилюдних) бібліотек на українських землях. Заснування «Кабінетів для читання», бібліотек при книжкових магазинах. Приватні бібліотеки української інтелігенції. Репресивні заходи щодо українського державного слова та їх вплив на розвиток українського бібліотечного руху. Виникнення публічних бібліотек в Україні. Характеристика основних типів книгозбірень духовних і світських навчальних закладів. Роль земств в

організації мережі бібліотек. Значення та функції книгозбірень громадських установ і товариств. Вплив революції 1905-1907 рр. на українську бібліотечну справу. Українська інтелігенція про значення бібліотек. Особисті бібліотеки української інтелектуальної еліти. Український бібліотечний рух Буковини, Галичини та Закарпаття. Розвиток української бібліотекознавчої думки. 20-40 рр. ХХ ст.

Утворення українських радянських органів керівництва бібліотеками. Декрети радянської влади в галузі бібліотечної справи та їх вплив на український бібліотечний рух. Націоналізація і реквізиція бібліотек. Запровадження радянської цензури у роботу бібліотек. Заснування мережі радянських книгозбірень в Україні. Закладання основ українського радянського бібліотекознавства. Український бібліотечний рух Буковини, Галичини, Закарпаття. Бібліотечне будівництво України у 50-80 рр. ХХ ст. Державні та громадські органи керівництва бібліотечною справою. Основні напрями діяльності бібліотек. Централізація мережі бібліотек. Створення Державної республіканської бібліотеки УРСР (1957). Бібліотека Наукового товариства ім. Т.Шевченка. Науково-дослідна робота в галузі бібліотекознавства. Система підготовки бібліотечних кадрів. Основні напрями бібліотечної справи в період переходу від тоталітаризму до демократії. Відродження національних бібліотек в Україні. Бібліотечна мережа України. Бібліотечне законодавство. Бібліотечні асоціації, з'їзди, конгреси. Розвиток українського бібліотекознавства. Перебудова системи бібліотечної думки.

Тема 10. Основні тенденції і напрями розвитку бібліотечної справи світу на сучасному етапі.

Процеси демократизації бібліотечної справи в посткомуністичних країнах. Інтелектуальна свобода і вільний доступ до інформації як головний принцип організації бібліотечної справи у демократичних країнах. Основні концепції розвитку національних бібліотек світу на сучасному етапі. Міжнародні та українські загальнодержавні бібліотечні програми. Участь українських бібліотек у роботі міжнародних організацій. Нові інформаційні технології та умови входження бібліотек України в міжнародний інформаційний простір. Інформаційно-бібліотечне законодавство України та провідних зарубіжних держав. Об'єднання професіоналів у відповідні консолідації та їх роль в удосконаленні бібліотечно-інформаційного забезпечення всіх сфер життєдіяльності суспільства.

Тема 11. Система архівних установ в Україні та передумови виникнення.

Архівознавство як наукова і навчальна дисципліна. Предмет і об'єкт архівознавства. Зв'язок архівознавства з іншими науками та науковими дисциплінами. Початок архівів в Україні; найдавніші центри зосередження писемних документів (архів-казна, архів-скрипторій, архів-бібліотека). Формування архівів при канцеляріях судово-адміністративних установ ХУ – першої половини ХУІІ ст.; архіви-реєстратури. Характер діловодства в канцеляріях судово-адміністративних установ і його вплив на формування архівів. Актові книги міських і земських судів.

Особливості формування мережі архівних установ різних історичних регіонів: Правобережна і Лівобережна Україна, Південь України, Західна Україна, Буковина і Закарпаття. Архів Коша Нової Запорізької Січі. Формування відомчих архівів, їх склад, порядкування. Регламентація діяльності відомчих архівів. Відомчі історичні архіви. Організація історичних архівів в Україні, їх основні функції. Формування сучасної мережі архівних установ. Ліквідація паралельного існування двох архівних систем. Система державних архівів в Україні: центральні державні архіви, галузеві державні архіви, Державний архів в Автономній Республіці Крим, місцеві державні архіви, галузеві державні архіви, архівні відділи при райдержадміністраціях). Архівні підрозділи наукових установ (академічних інститутів), бібліотек, музеїв. Документальні фонди музеїв. Документальні зібрання Дніпропетровського історичного музею, Чернігівського історичного музею,

Національного музею історії України: історія їх формування і наукове значення. Архіви музеїв.

Архівні підрозділи органів державної влади. Місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ та організацій, заснованих на приватній формі власності. Архівна україніка: проблеми реституції архівів і архівних фондів.

Тема 12. Формування Національного архівного фонду.

Наукове і нормативно-методичне забезпечення формування Національного архівного фонду. Експертиза цінності документів: завдання, принципи і критерії. Теорія експертизи цінності, її наукові засади. Проведення експертизи у діловодстві установ. Експертиза документів в архівному підрозділі установи. Експертиза в державних архівах. Цільова експертиза. Діяльність експертних комісій. Фондово-закупівельні комісії в музеях і експертиза архівних документів. Експертно-закупівельні комісії в музеях і експертиза архівних документів.

Експертно-перевірні комісії. Центральна експертно-перевірна комісія. Номенклатури справ. Переліки документів: міжвідомчі, відомчі, конкретні. «Перелік типових документів, що утворюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, організацій і підприємств, із зазначенням термінів зберігання документів». Тимчасове зберігання архівних документів. Постійне зберігання архівних документів. Державна реєстрація документів Національного архівного фонду. Джерела комплектування архівів. Джерела комплектування музеїв архівними документами. Робота державних архівів з джерелами комплектування.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі						у тому числі					
лекції		практ.	сем	лаб	інд	с.р.	усього	лекції	практ.	сем	інд	с.р.	
МОДУЛЬ І.													
Змістовний модуль І. Прикладна культурологія як галузь наукового знання і навчальна дисципліна.													
Тема 1. Предмет та завдання прикладної культурології.	7	1					6	11	1				10
Тема 2. Методи дослідження культури.	11	2		2			7	11	1				10
Тема 3. Диференціація галузей культури.	8	1					7	10					10
Разом за змістовим модулем 1	26	4		2			20	32	2				30
Змістовний модуль ІІ. Музейна справа як галузь наукового знання.													
Тема 4. Меморіальні, історико-краєзнавчі, художні, етнографічні музеї як типи музейних закладів.	12	1	2	1			8	23	1	2			20
Тема 5. Виникнення та основні етапи розвитку	16	1	3	2			10	22	2				20

різних типів музею України.													
Тема 6. Мова архітектури та ландшафту як один з шляхів розкриття потенціалу музею	16	2	3	1		2	8	25	1	2	2		20
Разом за змістовим модулем 2	44	4	8	4		2	26	70	4	4	2		60
Змістовний модуль III. Бібліотечна справа: віхи історії													
Тема 7. Історія бібліотечної справи України як навчальна дисципліна.	11	2	2	1			6	6					6
Тема 8. Бібліотеки Київської Русі.	8	2					6	6					6
Тема 9. Періодика бібліотечної справи в Україні.	6	1	1				4	8	2				6
Тема 10. Основні тенденції і напрями розвитку бібліотечної справи світу на сучасному етапі.	8	1	2	1			4	9			2		7
Тема 11. Система архівних установ в Україні та передумови виникнення.	8	1	1				6	11		2		2	7
Тема 12. Формування Національного архівного фонду.	9	1		2			6	8	2				6
Разом за змістовним модулем 3	50	8	6	4			32	48	4	2	2	2	38
Всього годин:	120	16	16	8		2	78	150	10	6	4	2	128
МОДУЛЬ II.													
ІНДЗ						2						2	
Всього годин:	120	16	16	8		2	78	150	10	6	4	2	128

5. Теми семінарських занять.

№ з/п	Назва теми	години	
		Ден.	Заоч.
1.	Методи дослідження культури.	2	
2.	Меморіальні, історико-краєзнавчі, художні, етнографічні музеї як типи музейних закладів.	2	
3.	Виникнення та основні етапи розвитку різних типів музею України.	2	2
4.	Мова архітектури та ландшафту як один з шляхів розкриття потенціалу музеїв	2	
5.	Історія бібліотечної справи України як навчальна дисципліна.	2	2
6.	Бібліотеки Київської Русі.	2	
7.	Періодика бібліотечної справи в Україні.	1	
8.	Основні тенденції і напрями розвитку бібліотечної справи світу на сучасному етапі.	1	
9.	Формування Національного архівного фонду.	2	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та завдання прикладної культурології.	2
2	Меморіальні, історико-краєзнавчі, художні, етнографічні музеї як типи музейних закладів.	2
3	Наукова підготовка та архітектурно-художнє вирішення експозиції чотирьох типів музею	2
4	Українські бібліотеки поза межами України	1
5	Основні тенденції і напрями розвитку бібліотечної справи світу на сучасному етапі.	1

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Години	
		Ден.	Заоч.
1	Дати визначення сферам застосування прикладної	3	6
2	Віднайти та проаналізувати рівні перетворення прикладної культурології (організаційний,	5	7

3	Проблема галузевої атрибуції явищ культури: сакральне та артистичне в	3	6
4	Проблема диференціації жанрів у фольклорі та спеціалізації видів	5	6
5	Відособлення художньої культури та її внутрішня диференціація. Проблема співвідношення	3	7
6	Універсальність естетичного, його наявність поза культурою.	5	6
7	Культурологія та наукознавство і предмети логіко-методологічного спрямування.	5	7
8	Можливості та обмеження літературоцентризму.	5	6
9	Меморіальний простір як початковий етап у створенні меморіального музею.	5	6
10	Характеристика потенціалу будинку-музею і визначення його складових	3	6
11	Синхронні, діахронні, поліфонічні часові співвідношення в меморіальних музеях України.	6	6
12	Віднаходження фактів у літературних джерелах, що підтверджують соціально-культурну роль бібліотек духовних і світських навчальних закладів та монастирів.	3	7
13	Визначити характер змін в організації бібліотек української діаспори порівняно	3	6
14	Основні концепції розвитку національних бібліотек світу на сучасному етапі.	3	7
15	Міжнародні та українські загальнодержавні бібліотечні програми.	5	7
16	Участь українських бібліотек у роботі міжнародних організацій.	3	6
17	Основні концепції розвитку національних бібліотек світу на сучасному етапі.	3	7
18	Приватні бібліотеки української інтелектуальної еліти.	5	7
19	Класифікація і облік документів в архівах.	3	6
20	Архівна евристика.	5	6

9. Індивідуальні завдання

Вимоги для виконання СРС та ІНДЗ.

Відповідно до положень КМСОНП, студентам пропонуються до виконання різні за типом та формою завдання до змістових модулів курсу. До таких завдань належать самостійна робота (СРС) та індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ), які є невід'ємною формою набуття нових знань та навичок з курсу «Прикладна культурологія».

Виконання студентом СРС та ІНДЗ за окремими темами є обов'язковою умовою оцінювання його успішності з освоєння курсу. З метою успішного письмового виконання СРС та ІНДЗ студентам необхідно опрацювати за предметно-тематичним, алфавітним, систематичним та електронним каталогами бібліотек джерельну базу курсу «Прикладна культурологія» відповідно до списку рекомендованої базової та допоміжної літератури.

Згідно з діючими бібліографічними вимогами, складається перелік використаних джерел та літератури з теми СРС та ІНДЗ (розміщується в якості останньої рубрики виконаного завдання). Результати роботи подаються у письмовій формі (роздрукований та сфальцьований реферат).

СРС та ІНДЗ подаються студентом на кафедру протягом 2 днів після останнього семінарського заняття для перевірки викладачем до складання заліку.

Форма подання – комп'ютерний набір, надрукований на аркушах формату А4, кегль 14, шрифт – Times New Roman, інтервал – 1, мова – українська (джерела та література подаються мовою оригіналу). Поля: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Обсяг

СРС та ІНДЗ (без врахування додатків) – 5-6 аркушів А4 без урахування титульної сторінки. Текст СРС та ІНДЗ подається у 3-ій особі від імені автора. Максимальна оцінка проекту становить 9 балів. Критерії оцінки:

- змістовність,
- логічність викладення матеріалу,
- самостійність висновків,
- дотримання вимог щодо оформлення тексту.

Текст складається з наступних частин: вступу, основної частини (аналіз опрацьованих джерел з обраної теоретичної проблеми), висновків та списку опрацьованих джерел і літератури в алфавітному порядку (не менше 10 позицій).

Фактичну частину реферату становить аналіз результатів роботи з публікаціями з досліджуваної теми, тобто студент повинен структурувати отриманні знання з конкретного питання прикладної культурології. Наприклад, застосовуючи творчий підхід, студент опрацьовує, порівнює та групує концептуальні підходи різних авторів стосовно вивчення теми (навести відомості про основних авторів та зміст публікацій, монографій, навчальних посібників, підручників, збірників праць науково-практичних конференцій тощо).

Обов'язковою умовою виконання завдання є дотримання діючих вимог до оформлення бібліографічних посилань (ДСТУ 7.1:2006).

Реферативне дослідження з курсу «Прикладна культурологія»

1. Виникнення форм перетворення практичної культурології.
2. Методи перетворення в прикладній культурології (кількісний, якісний, бібліографічний, конвент, спекулятивний, евристичний аналізи, дискурс, обговорення).
3. Причини виникнення форм перетворення (природне перетворення, безперспективні проекти, фор екзапл).
4. Феноменологічні методи дослідження культури (концепції «історії без імен» та «безподієвої історії»).
5. Психоаналітичні методи інтерпретації феноменів культури.
6. Статистичні методи в культурології
7. Синкретична культура та професіоналізація культуротворчої діяльності
8. Проблема реінтеграції спеціалізованих галузей культуротворення та міжпредметного синтезу.
9. Виникнення естетики як наслідок усвідомлення автономізації художньої практики.
10. Культурологія та історичні науки.
11. Культура як фактор та показник людського розмаїття.
12. Меморіальний музей Києва: історія і сучасність.
13. Національний музей історії України: від першовитоків до сьогодення.
14. Мистецтво експозиції художнього музею в контексті загальних тенденцій стилетворення (II-а половина XIX – початок XX ст.).
15. Основні етапи розвитку етнографічних музеїв України.
16. Державний літературно-художній музей Т.Г.Шевченка: принципи побудови експозиції.
17. Доля колекції музею К.М.Скаржинської.
18. Історична експозиція в історико-краєзнавчих музеях.
19. Національний музей українського мистецтва: від першовитоків до сьогодення.
20. Початок книгодрукування у слов'ян та його вплив на бібліотечний рух українських земель.
21. Козацькі бібліотеки як культурно-національне явище.
22. Діяльність бібліотеки Києво-Могилянської академії та книгозбірень інших навчальних закладів.
23. Особисті бібліотеки викладачів Києво-Могилянської академії: Ф. Прокоповича, С. Яворського, І. Гізеля, Є. Плетенецького, М. Смотрицького.
24. Особиста бібліотека Т. Шевченка.

25. Створення Державної республіканської бібліотеки УРСР та її місце у національно-культурному розвитку.
26. Розвиток бібліотечної справи в період переходу від тоталітаризму до демократії.
27. Українські книгозбірні в інших державах світу.
28. Нові інформаційні технології й інтеграція бібліотек України в міжнародний інформаційний простір.
29. Приватні бібліотеки української інтелектуальної еліти.
30. Архівні каталоги: систематичний, хронологічний, предметний, тематичний, іменний, географічний
31. Наукове і нормативно-методичне забезпечення формування Національного архівного фонду.
32. Експертиза цінності документів: завдання, принципи і категорії.
33. Архівні підрозділи органів державної влади, місцевого самоврядування, державних та комунальних підприємств, установ, організацій.
34. Система державних архівів в Україні.

10. Методи навчання

Усний виклад навчального матеріалу, лекції, семінари-дискусії, робота в бібліотеці та Інтернет, вивчення і аналіз документів, конспектування та реферування наукової літератури, формування практичних аналітичних та комунікативних навичок під час практичних занять.

11. Критерії оцінювання

Оцінювання ІНДЗ, яке виконується студентом під час практичних занять та самостійної роботи, здійснюється за такими критеріями: актуальність, аргументованість змісту, послідовність та логічність викладеної інформації, оформлення завдання, дотримання студентом термінів виконання.

Практичні, семінарські роботи оцінюються залежно від кількості завдань та обсягу завдання.

12. Засоби оцінювання

Під час вивчення дисципліни «Прикладна культурологія» застосовується поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється у формі контролю систематичності та активності роботи студентів протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни, зокрема: відвідування семінарських занять; виступи на семінарських заняттях; участь в обговоренні питань з певної теми; виконання практичних завдань; відповіді на запитання викладача; експрес-тестування; підготовка індивідуальних науково-дослідних завдань з окремих питань; участь у науково-практичних заходах із проблем дисципліни.

Підсумковий – іспит.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань та вмінь студентів відбувається за наступним розподілом:

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання для самоконтролю

1. Прикладна культурологія як сфера застосування культурологічних концепцій до аналізу гуманітарної проблематики.
2. Культурогенез, глоттогенез та антропогенез.
3. Техносфера та екологічна проблематика.
4. Поняття артефакту.
5. Синкретична культура та професіоналізація культуротворчої діяльності.
6. Проблема реінтеграції спеціалізованих галузей культуротворення та міжпредметного синтезу.
7. Дескриптивні методи.
8. Прийоми опису культурологічних фактів, збирання матеріалу.
9. Джерелознавча база культурології, прийоми збирання та обробки першоджерел.
10. Джерелознавчі методи критики документів .
11. Психодіагностика в культурології.
12. Проблема виміру феноменів культури та кількісних методів у їх дослідженні
13. Поняття об'єктивного простору.
14. Поняття межгалузевого бар'єру в культурі.
15. Вербальні фактори єдності культури.
16. Формування наукознавства з натурфілософії та «соціології знання».
17. Проблема галузевої атрибуції явищ культури.
18. Проблема диференціації жанрів у фольклорі та спеціалізації видів діяльності в синкретичній культурі.
19. Відособлення художньої культури та її внутрішня диференціація.
20. Пластичне та графічне, вербальне та музичне в художній культурі.
21. Протиставлення музики та пластики на основі інтенціональності та об'єктивованості.
22. Співвідношення теорії, практики та методики в плануванні дослідницької роботи.
23. Культурологія та естетика і предмети мистецтвознавчої галузі.
24. Універсальність естетичного, його наявність поза культурою.
25. Культурологія та наукознавство і предмети логіко-методологічного спрямування.
26. Доісторичне та історичне в археології.
27. Культурологія та філологічні науки.
28. Етносоціологічні основи розшарування культури.
29. Культура як фактор та показник людського розмаїття.
30. Об'єкт, предмет, метод та структура теорії музейної справи.
31. Меморіальний музей як меморіальний історико-культурний пам'ятник.
32. Специфіка, функції і завдання меморіальних музеїв.
33. Методи побудови експозиції в меморіальних музеях.
34. Класифікація музеїв історичного профілю.

35. Характерні особливості у побудові експозиційних відділів історико-краєзнавчих музеїв.
36. Краєзнавчі музеї та їх відділи.
37. Пріоритет краєзнавчих музеїв в системі музейних закладів.
38. Специфіка, функції та завдання художніх музеїв.
39. Критерії історичного аналізу експозиції художнього музею і його складові.
40. Міжнародна діяльність художніх музеїв України.
41. Етнографічне музеєзнавство та його функціонування в системі пам'ятко-охоронних установ.
42. Специфіка, функції та завдання етнографічних музеїв.
43. Архітектурно-етнографічні комплекси під відкритим небом та їх специфічні риси.
44. Виникнення та основні етапи розвитку різних типів музею України.
45. Законодавство України про культуру.
46. Закон України про музеї та музейну справу.
47. Закон України про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей.
48. Особливості класифікації музеїв у різних країнах світу.
49. Формування музейної мережі і специфікація музейних осередків наприкінці XIX – на початку XX ст.
50. Виникнення й розвиток історико-краєзнавчих музеїв в Україні у XIX – на поч. XX ст.
51. Становлення та розвиток українського художнього музеєзнавства в останній чверті XIX – на початку XX ст.
52. Створення спеціалізованих етнографічних музеїв та відділів при краєзнавчих осередках (у другій половині XIX й на початку XX ст.).
53. Інноваційні тенденції у розвитку музейної справи у незалежній Україні.
54. Архітектурні особливості типів музейних закладів.
55. Ландшафтні особливості профільного музею.
56. Наукова підготовка та архітектурно-художнє вирішення експозиції чотирьох типів.
57. Вплив книжкової культури Київської Русі на слов'янську книжність.
58. Періодика бібліотечної справи в Україні.
60. Українські книгозбірні в інших державах світу.

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

До інструментально-методичного забезпечення курсу входять опорні конспекти лекцій, підручники та навчальні посібники, монографії, наукові статті, нормативно-правові акти, методичні рекомендації. Під час опанування дисципліни використовуються персональні комп'ютери, ноутбуки, мультимедійний проектор. Студенти для підготовки до практичних занять та індивідуального науково-дослідного завдання використовують мережу Інтернет та програмне забезпечення пакету Microsoft Office, візуальні матеріали.

15. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Ариарский М. Прикладная культурология: учебн. пособ. – СПб.: СПбГУКиИ, 1999. – 530 с.
2. Грыгаровіч Я., Смолік А. Прыкладная культуралогія: вучэб. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2005. – 216 с.
3. Культурология: навчальний посібник / О.Воєводін, Л. Воєводіна, А. Атоян, Г. Атоян, Ю.Полулях, Є.Скороварова, Г.Галгаш; за заг. ред. О.П.Воєводіна. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2012. – 236 с.
4. Культурология XX век. Словарь. – СПб, 1997. – 640 с.
5. Теория культуры: учебн. пособ. /Под ред. С.Иконниковой, В.Большакова. – СПб, 2008. – 592 с.
6. Шейко В., Богущкий Ю. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга пол. XIX – поч. XXI ст.): Монографія. – К.: Генеза, 2005. – 592 с.
7. Шевнюк О. Культурология: навч. посіб. – К., 2004.

8. Юдкін-Ріпун І.М. Культурологія Просвітництва. – Київ, 1999. – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України.

Допоміжна

1. Бабич В. Еволюція бібліотечно-інформаційної освіти. - К., 1997.
2. Гудченко З. С. Музеї народної архітектури України. – К., 1981.
3. Державний музей українського образотворчого мистецтва УРСР: Путівник. – К., 1981.
4. Заремба О. Українська книжність як джерело збереження національної ідентичності // Бібліотека. Інформація. Суспільство. – К., 1998. – С.94-96.
5. Зубкова Н. М. Бібліотечна діяльність Бориса Гринченка. // Бібл.вісн. – 1996. – № 1. – С.11-12.
6. Конституція України // Відомості Верховної ради України. – 1996. – №30. – 141с.
7. Музеї, меценати, колекції: Збірник наукових праць. – Полтава, 2000.
8. Музей і майбутнє. – Доповіді та повідомлення наукової конференції до Міжнародного дня музеїв. Дніпропетровськ, 1998.
9. Музей народної архітектури та побуту, принципи створення, проблеми розвитку. – К., 1984.
10. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України //Відомості Верховної ради України. – 1995. – №7. – 45с.
11. Про музеї та музейну справу: Закон України //Відомості Верховної ради України. – 1995. – №25. – 191с.
12. Про національний архівний фонд та архівні установи: Закон України //Відомості Верховної ради України. – 1994. – №15. – 86 с.
13. Про охорону археологічної спадщини: Закон України //Відомості Верховної ради України. – 2004. – №26. – 361с.
14. Про затвердження Загальнодержавної програми збереження та використання об'єктів культурної спадщини на 2004-2010: Закон України //Відомості Верховної ради України. – 2004. – №32. – 390 с.
15. Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини: Закон України // Відомості Верховної ради України. – 2008. – №16. – 153 с.
16. Скрипник Г.А. Етнографічні музеї України. – К., 1989.

Інформаційні ресурси

1. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського: документи та відеоматеріали з історії української культури Режим доступу: <http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html>
2. Центральний архів України Режим доступу: <https://tsdavo.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. Вернадського Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Бібліотека Верховної Ради України. Режим доступу: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/welcome.html>
5. Музеї України. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D1%97_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8
6. ТОП-12 найцікавіших музеїв України. Режим доступу: <https://www.gurt.org.ua/news/recent/26710/>

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____ від « ____ »
_____20____ р.

Завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності

(підпис)

(Ім'я Прізвище)